

Vokiratas veeretab juubelit

Vokiratas tähistas 5. aprillil oma kolmekümnendat tegevusaastat. Kunagisest Elsa Lööbase poolt algatatud kooskäimisest on saanud pikk tee, kus on kõndinud paljud ärksad tõstamaalased. Sünnipäeva peeti rahvamajas ilmasuure tordi, eeskava ja külalistega. Efeline Liiv oli pannud kokku kava tänaste liikmete lapsepõlve meenutustest. Kava sidus ja ilmes tas vanaemade villatöö ja muidugi vokiratta vuring. Lauldi noorpõlvelaule, silmailuks rõõmsad lilledised sitspõlled.

Oma väikese kõnes jutustas Efeline, et Vokiratta naised on näinud nelja riigikorda. Kuigi elati üle sõda ja ajad olid rasked, siis olid lastel ikka omad tööd ja mängud. Lapsepõlv oli naistel ikkagi õnnelik. Ka need kolmkümmend aastat on olnud sama armad ja toredad, eriti need inimesed kellega koos oldud. Eestimaa on risti-põiki läbi käidud ja külakostiks ikka kaasa viidud vahva esinemiskava. Kavade õpetasid selgeks juhendajad: nõudlik ja rõõmsameelne Maimu Juhkam, nõudlik, naeruline ja rõõmsameelne Viivi Karlep. Tõelise folkloorirühma vormis aga Tiia Schär. Usinalt otsis ta kodukohalähedast folkloori, valmistades alati tunnid korralikult ette.

Täna juhendab Vokiratast Önnela Lees. Kes tunnistab, et seesmiselt nii rikaste inimestega on lausa lust töötada. Liiv kiitis ka vallavalitsust, kui eriti vanainimesesõbralikku asutust. Alati on toetatud nii rahaliselt kui ka transpordiga. Suure kiituse osaliseks sai bussijuht Villem Jaansoo. Villemil oli naistele ka oma poolne kingitus. Nimelt oli ühel reisil naistel häda, et ühed ei tahtnud punast ja teised valget veini. Nõndaks tõi Villem naistele paki mille üks kraan punast ja teine valget nestet nõristas. Sellega pälvis naiste lemmikbussijuht suure aplausi ja naerupahvaku.

Järgneb lk 4

ÕPPEPÄEV RÄIMEWEST

*Kõik
räimest!*

"LIIVI LAHE RÄIMERAJAL"

17. MAIL 2014 LAO KALASADAMAS TÕSTAMAA VALLAS

*Olete oodatud kogu perega,
tegemist jätkub kõigile!*

info telefonil 5 598 6050

JUHTKIRI

▣ Kevadpühad on ukse ees. Kõige pidulikumad rüüd on endale selga saanud pajud. Hõbedaste mutsukestega põõsad toovad hinge kevadärevuse. Üks kaunimaid isendeid kasvab Lao tee ääres ja püüab pilku erksa punase kooraga, kuhjaga kiisusid täis.

Kaubandusse sigenenud kõikisugu materjalidest kirevad libamunad ootavad lettidel, aga ükski keharakk ei sunni mind nende kasuks otsustama.

Ehtsaid mune toon juba hulk aega oma munamehelt. Võtan kaasa pange ja 50 või 100 muna läheb korraga kaubaks.

On lust küpsetada kollast, paksu ja kohevat biskviiti, teha vaagnate viisi täidetud mune kiluga ning vitsutada õrna hommikust omletti.

Perepühad on saabumas. Head pikad munadepühad, lapsed saavad kohe mitu päeva kodus olla. Meie väikse pisipoja esimesed pajutibud ja esimene kirju muna koks.

Esimene kevadtuul ja kajakahuige, kuldtähed sirelipõõsaste all.

Kevadpühadel ei mõtle ma nendele õnnetutele, kes kuskil kaugel ennast risti lasevad lüüa, voolab verd ja kannatus-tepisaraid. Kannatava Kristuse pilt ja looduse tärkamine tunduvad kuidagi väga vastandlikud.

Ma ei ole kirikuinimene, aga reisides kaugemal, panen ometi sealsesse kirikusse küünla. Mõttes ikka perele õnne, tervist ja rahu soovides.

Ülle Tamm,
toimetaja

Tõstamaa mõis - lihtsalt ilus hoon

Vahel tundub, et me ei pööra paljudele olulistele asjadele piisavalt tähelepanu. Me võtame neid justkui enesestmõistetavalt. Me ei taju enam, mis on hästi, mis on halvasti, mida saaks paremini teha.

Mulle tundub, et sama lugu on suhtumises meie mõisasse. Jah, me teame, et meil on ilus mõisahoonne, kus tegutseb korralik kool, kus korraldatakse igasuguseid üritusi, toimetatakse turismindusega jne. Kas me tegelikult aga mõistame mõisa tegelikku sisu, selle väärtust? Või veel parem küsimus oleks, kas me oskame iseennast mõisaga seostada, selle üle uhkust tunda?

Meenub üks maavanem Metsoja peetud kõne, kus ta lausus: „Mulle kui väljastpoolt inimesele tundub, et Tõstamaa mõis on Tõstamaa süda. See on esimene asi, millega Tõstamaa valda ja Tõstamaa inimesi seostada. Kogu elu käib nagu selle ümber. See on teie kõige suurem uhkus. Kas see teile endile ka niimoodi tundub?“. Jutt ei käi ju isenesest mitte lihtsalt hoonest kui sellisest, vaid kõigest selle juurde kuuluvast.

Eks ühe mõisa väärtuste tunnetamine ja nende sõnastamine ongi tegelikult küllalt keeruline. Ilmselt tulevad need kõige paremini esile, kui me tekitame võrdlusemomen- di. Mis on teistel ja kuidas nemad oma asju teevad?

Kui sedasi mõtiskleda ja pingeridu tekitama hakata, siis tegelikult tuleb üsna selgelt välja, et Tõstamaa mõis

on omanäolisuse tõttu Eesti mõisate seas tõenäoliselt esimese kolme hulgas. See on loomulikult vaid minu julge väide ja ega keegi päris edetabelit teinud ei ole, kuid see polegi eriti oluline.

Mis meil siis sedavõrd hästi on, et me võiks ennast teisest ettepoole upitada?

Neid asju on tegelikult mitu. Alustame siis sellest, et paljudes mõisates ei ole majale peaaegu üldse mingit rakendust leitud. Siis on veel osad mõisad, milles tegutseb ainult kool ja mõned, mida kasutatakse ainult turistidele eksponeerimiseks. Meil on aga kaks ühes.

Kui kooliajal toimetab mõis

samajas Tõstamaa Keskkool, siis koolivälisel ajal teeb seda Sihtasutus Tõstamaa Mõis, korraldades turismiüritusi, pulmi jm. Siinkohal aga veel ei eristu hundid lammastest. On ka teisigi mõisaid, kus sarnaselt tegutsetakse. Seega selleks, et mõisahooned omavahel paremini võrrelda, tuleb võrrelda kõiki nendes läbiviidavaid tegevusi.

Kriteeriumiteks võiks olla mõisahoones pakutavad teenused, nagu kool, ekskursioonide tegemine, muuseum, toitlustus, majutus, üritused, näitused jne.

Siinkohal tahaksid paljud kindlasti kohe märkida, et ka hoone enda seisukord ja inter-

TOIMETUS

Toimetaja: Ülle Tamm tel 505 5340,
küljendaja: Pille Paalam
Internet: www.tostamaa.ee

Levi: Tõstamaa PMÜ kauplus, Teeristi pood, Tõhela raamatukogu,
Pootsi pood, Tõstamaa bensiniijaam.

Trükikoda: Hansaprint
Tiraaž: 425 tk

Saatke meile oma jutte ja fotosid aadressil leht@tostamaa.ee

...e või midagi enam?

jäär on olulised kriteeriumid. Jah, olen nõus, kuid mis see ilu ikka maksab, kui maja seisab tühjana. Tõstamaa mõisas on kõik eelpool nimetatud teenused olemas ja seda on rohkem kui mõisamajades tavapäraselt. Samuti on kõik pakutavad teenused professionaalsel tasemel.

Mõisas tegutseb korralik muuseum, pakutakse mitmes keeles ekskursioone, toimuvad mitmed omanäolised üritused ja näitused jne. Madalamalt ehk keskpäraseks võib hinnata vaid toitlustuse ja majutuse poolt.

Boonuseks peetakse, kui mõisal on veel mingi oma nišš, millega ta teistest eristub.

Tõstamaa mõisal on neid isegi rohkem: üks oleks näiteks suveteater, teiseks on meil veel ka mõisamäng. Kusjuures tore on tõdeda, et meie mõisaprouadel ja -härradel ei ole ideed veel sugugi otsa saanud

ja selliseid nišitooteid võib veel juurdegi oodata.

Tõstamaa mõisas toimus hiljuti mõisate arendamise koolitus, kus oli esindatud mitu erinevat Eesti mõisa. Meie majas ringi liikudes olid koolituselt osavõtjate silmad suured. „Küll teil on ikka hästi“. Need inimesed said enda mõisa arendamiseks siit ilmselt nii mõnegi hea idee.

Kuna jutt läks väga kooliväliste väärtuste peale, siis tahan kindlasti toonitada, kui oluline on kooli olemasolu Tõstamaa mõisas. Sellises keskkonnas õppinud õpilased on väärtus omaette.

Osakem hinnata kõike, mis meil on hästi ja tundke selle üle uhkust! Ja loomulikult ärgem unustagem ka neid inimesi, tänu kellele asjad just nümmoodi toimivad.

Alo Tomson,
arendus- ja keskkonnanõunik

VALLAVOLIKOGU

Tõstamaa Vallavolikogu istungil 28.03.2014 osalesid kõik volikogu liikmed.

□ Vallavolikogu loal kuulati päevakorraväliselt ära Sihtasutuse Kihnu Kultuuri Instituudi nõukogu esimehe Mark Soosaare ettekanne, seoses Manija saare – ja külastuskeskuse juurde rajatava muuseumiaida ehitamise rahastamisega.

□ Vallavanem rääkis infominutites kohalike omavalitsuste iga-aastasest koolitusüritusest - Linnade ja Valdade Päevad.

Kahel päeval toimuv mess-konverentsil on oluline koht omavalitsuste igapäevaste pingeliste tegemiste kõrval. 10. juubeliürituse raames toimub arvukalt seminare, teematutvustusi ja mitmeid diskussioone erinevatel teemadel, milles on suurepärane võimalus osaleda ja kaasa mõelda. Kontaktmessil kohtuvad ettevõtjad kohalike omavalitsuste juhtide, omavalitsusspetsialistide, riigiasutuste ning teiste avaliku sektori ametnike ja poliitikutega.

Messil on sellel sihtrühmal suurepärane võimalus tutvuda toodete ja teenustega, kaardistada üle-eestiliselt teenuste kättesaadavust ja kvaliteeti, saada infot perspektiivsetest suundadest ja võimalustest.

Hea näitena toodi esile ettevõtjate ja valla koostöös rajatavat Tõstamaa õmblustsehhi.

□ Võeti vastu valla 2014. aasta eelarve

1) põhitegevuse tulud 1 452 475 €

2) põhitegevuse kulud 1 303 391 €

3) investeerimistegevus 8 445€

4) finantseerimistegevus 173 942 €

5) likviidsete varade muutus 16 012 €.

□ Kinnitati uueks eelarveaastaks volikogu liikmetele hüviti-se, volikogu esimehele töötasu, vallavanema töötasu ja ametnike palgamäärad. Määrused on avalikustatud elektroonilises Riigi Teatajas.

□ Vallasekretär informeeris volikogu uuest majanduslike huvide deklareerimise korrast, mis hakkas kehtima alanud aasta 1. jaanuarist.

Korruptsioonivastase seaduse (KVS) § 13 lg 1 punktis 2 on loetletud kohaliku omavalitsuse huvivid deklareerima kohustatud isikud, kelleks on kohaliku omavalitsuse volikogu liige ja vallavalitsuse liige.

2014. aastal tuleb deklaratsioon esitada hiljemalt 31. maiks Vabariigi Valitsuse määrusega asutatavale elektroonilisele huvide deklaratsioonide registrile.

Eve Sahtel, vallasekretär

**Pühapäeval, 20. aprillil kell 14
ÜLESTÕUSMISPÜHA
JUMALATEENISTUS
Tõstamaa Maarja kirikus.**

Peale jumalateenistust kohvilaud.

algus esilehel

Hällipäeva puhul tervitati lauluga rühma liiget Tatjanat. Juubilare oli õnnitlema tulnud Anu Randmaa volikogust. Erilise tänu osaliseks sai staazikaim liige Efeline. Lya Vesik Eakate klubist tänas kaunite lapsepõlvemälestuste eest. Samuti rõhutas naine, et sellist kava peaksid nägema ka noored ja lapsed. Kellele oleks võimalus võrrelda erinevaid lapsepõlveaegu. Meenutada koos. Hoida seda kõike, mis on olnud ja kanda edasi ikka noorematele põlvedele

Veel olid tervitama tulnud Tarnad Lindilt, segaansambel Randlane Varblast, naisansambel Härmalõng Paadremaalt, naisansambel ja näitering Tõstamaalt.

Vokiratta liikmed tunnistasid, et ühine kooskäimine on andnud hulga rõõmu meeltele, palju reisisimist, folklooriteadmisi, käsitöölusti, õlgõlatunnet, suuremat silmaringi, põnevust, tantsu ja laulurõõmu ning armastuse koduvalla vastu, sest Tõstamaast paremat kohta polegi olemas. Aga ülekõige elurõõmu! TT

Teatripisik ringles Koongas

Teadaolevalt on pisikud enamasti ebameeldivad tegelased, kuid meie lasteaia lapsed tunnevad ka ühte rõõmsameelset selli, kes kutsus lähipiirkonna lasteaedade lapsed ja õpetajad seekord kokku Koonga lasteaeda.

Nimelt toimus seal teine Edela-Pärnumaa lasteaedade teatripäev „Teatripisik 2014“.

Tervitussõnad kohalesaabuunile lausus võõrustava lasteaia direktor Sirje Nõmm ja kohe alustasidki Koonga lapsed oma etendusega „Jänesema porgandipirukas“. Pirukat käisid maitsmas metsaelanikud, kes soovitasid sellesse midagi endale meelepärast lisada.

Lõpe laste ettevalmistusajal tegime akordionimängu saatel rongisõitu matkides tutvumisingkõigumajas. Lõpe näidend rääkis õpetliku loo tüdrukust, kes soovis emale sünnipäevaks lilli kinkida, kuid liblikad palusid, et ta neile kodud alles jäta.

Varbla lasteaia lapsed esitasid toreid lavastusi muinasjutust „Pilleke paksus metsas“.

Esinemise lõpetasime meie „Tuulepea ja Kuldsarvedega Hirve“ pisut lühendatud versiooniga. Kõik etendused olid väga vahvad ja lapsed näitlesid hästi.

Vaheaegadel said nelja lasteaia mudilased ja õpetajad omavahel suhelda ning ringmänge mängida. Lõpuks kostitati meid maitsva õunakoogi,

kaerahelbeküpsiste, puuviljade ja morsiga.

Osalenud lasteaiaid said kingituseks väga vahva aplikatsioonidega ehitatud koti kommidega ja tänukirja.

Järgmisel aastal loodame taaskord kohtuda Varblas.

Eelmisel aastal Tõstamaal toimunud teatripäev on aga Madis Veskimäe poolt paigutatud JouTube'i.

Teatrikuuljätkasime teatrilainel. Meid külastas näitetrupp Sõna ja Tants. Näidendi autor ja näitleja Ivar Lett oskas oma etendusega „Tunded udus“ nii suured kui väikesed ära võluda ja õpetas, kuidas oma hirmudest jagu saada.

Ka Endla teatris nähtud „Hii-red pööningul“ meeldis kõigile. Sõit toimus tänu projektile „Aitame lapsi“ ning busi eest tasus osaliselt Rahvakultuuri Keskus.

Täname teatrikülastuse korraldajat Jaanikat!

aga lapsi koos vanematega kooli juures asuval terviserajale perepäevale.

Koostöös Mürakaru mängurühma tegusate lapsevanematega pakume peredele võimalust paar tundi looduses liikuda, mõõdukalt sporti teha, liikumismänge mängida.

Kohvik Cotze on lubanud lõunasöögiks valmistada aedviljasuppi ning Janely kodus küpsetatud terviseleiba.

Kuna käesolev aasta on liikumisaasta ja üritus toimub südamenädala raames, on kohal perearst Madis Veskimägi. Täiskasvanud saavad mõõta vererõhku ja pulsisagedust.

Ootame aktiivset osalemist!

Palume vanemaid tulla arenguvestlustele, kuid eelnevalt tuleks toimumise aeg õpetajatega kokku leppida.

Sügisel lasteaiaaika soovijailt ootan avaldusi kevadel, sest muidu on raske rühmi komplekteerida.

Aita Lind,
lasteaia direktor

3. mail kell 10 toimub lasteaia õuel talgupäev „Teeme ära“

Lapsevanemate abiga tahaksime remontida õuel asuva väikese mängumajakatuse ja maha võtta maja taga paiknevad amortiseerunud atraktsioonid.

Seetõttu oleksime eriti tänulikud just isade tuleku üle.

Ka emadele leiame jõukohast tegevust – veidike värvimistöid ja vanade autokummide väljakaevamist.

Talgupäeval osalemist saab eelnevalt registreerida „Teeme ära 2014“ kodulehel.

19. aprillil kell 11 ootame

Tõstamaa noortevolikogu sai uue koosseisu

4. aprillil lugesid endised noortevolikogu liikmed hääled kokku ja selgitasid välja uued liikmed, kes kuuluvad Tõstamaa noortevolikogusse.

Kuna eelmine noortevolikogu oli tegutsenud juba kaks aastat, siis tuli valida uus koosseis, et Tõstamaa noortevolikogu tegevus jätkuks.

Tõstamaa Noortevolikogu on valla noorte esinduskogu, kelle eesmärgiks on arutada valla pädevusse kuuluvaid noori puudutavaid küsimusi ning teha nende kohta ettepanekuid vallavolikogule ja vallavalitsusele, lähtudes noorte vajadustest ja huvidest.

3. ja 4. aprillil oli võimalus 7-26 aastastel noortel anda oma hääl ühele noorele, kes võiks kuuluda Tõstamaa noortevoli-

kokku.

Valimisjaoskond asus Tõstamaa rahvamajas, võimalikult lähedal noortekeskusele. Valimisi viis läbi nüüd juba eelmine Tõstamaa noortevolikogu.

Hääletusõigus oli 331 noorel, aga kahjuks hääletamas käis ainult 45.

Kandidaate oli 11 – Hanna-Mary Algpeus, Helevi Jurjev, Laura Jõe, Kristjan Kase, Andrus Kiisler, Kertu Lille, Manfred Muuga, Ilona Niit, Janno Pavlov, Kristiina Sireli ja Teele Tõnisson. Nende seas oli ka kolm eelmist liiget – Helevi, Laura ja Teele. Noortevolikoku valiti 9 liiget.

Kõige rohkem hääli sai Janno Pavlov, edasi oli Laura Jõe, Teele Tõnisson, Helevi Jurjev, Kristiina Sireli, Kristjan Kase, Andrus Kiisler, Kertu Lille ja Manfred Muuga. (Selline ongi

uue noortevolikogu koosseis.)

Endised liikmed jagasid oma kogemusi, soovitusi ning ettepanekuid. (mis endistel pooleli või ainult mõttesse jäid.)

10. aprillil toimus ka esimehe uue koosseisu koosolek, kus oma tööülesanded andsid üle eelmised liikmed.

Salajasel hääletusel valiti esimees, kelleks sai Laura Jõe ja aseesimees, Teele Tõnisson ning avalikul hääletusel protokollija, Kristiina Sireli.

Endine noortevolikogu ei kao veel silmapiirilt, kuna 2. juunil plaanitud turvapäev on vaja lõpuni viia.

Eks sai palju muidki tore-

daid ettevõtmisi tehtud. Üks suurimaid väljakutseid oli projekti kirjutamine, mis meil õnnestus ja oli ühtlasi väga kasulik.

Väga tervitav oli ka laululava väljaku koristus, kus korjasi-me oksid, riisusime lehti, puhastasime ja värvisime välikäimlat ning silla käsipuule sai uue metalltoru, mis muutus endise valge värvi asemel roheli-seks. See ettevõtmine oli koostöös Tõstamaa Päästekomandoga, mille liikmed juba varemalt laululava platsi võsast puhastasid.

Palju õnne ja edu uutele liikmetele.

Karoliine Kask,
Tõstamaa noortevolikogu
endine esimees

Uus õmbusettevõtte OÜ Grüne Tekstiil plaanib luua Tõstamaale 15 töökohta. Praegu töötatakse ajutiselt lasteaias majas. Uusi ruume Ehitajate teel alles remonditakse. Esialgu tehakse alltöövõttu Pärnu erinevatesse ettevõtetesse. Firma on valmis täitma ka kohalike ettevõtjate soove.

Swedbank

Pangabuss

Kõik oma rahaasjad saate korda ajada Pangabussis!

Pangabussi peatused:

Tõstamaa
rahvamaja juures
kell 9.00–10.30

Varbla
kaupluse juures
kell 11.30–12.30

II kvartalis
15. ja 29. mail
12. ja 26. juunil

Bussist saate nõu pangateenuste kohta, tellida ja kätte pangakaardi, makseautomaadist oma kontole sularaha kanda ja välja võtta, teha arvuti abil makseid, avada hoiuseid ja sõlmida muid lepinguid.

Tutvuge Pangabussi sõiduplaani ning finantsteenuste tingimustega aadressil www.swedbank.ee. Lisainfot Pangabussi teenuste, kellaegade ja peatuste kohta saate 24h telefonilt 6 310 310.

Vaba mõtte klubist

□ 22. mail toimus meil siin Tõstamaal Vaba Mõtte Klubi üritus „Väärrika elu võimalikkusest Eestis.“

Paaritunnise arutelu sisse jagus teemasid sedavõrd, et paljusid neis ei saadud ajanappuses lõpuni arutleda.

Varblast rahvamajja tulnud inimesed olid huvitatud ka oma vallas sarnase ürituse korraldamisest. Seda sai ka lubatud.

Mart Helme oma arvamistes tegi puust ja punaselt selgeks, miks oli vajalik Siim Kallasel tegelikult tulla Eestisse ja asuda peaministri kohale.

Varjatud eesmärk oli aga seotud projektiga Rail-Baltica ja asumine selle projekti etteotsa.

Meie aga ei mõtle selle üle, miks meile selline raudtee. Kas selleks, et näiteks kümnevagunilistes veeremites igas vagunis kakssada eestimaalast reisivad mitmel korral ööpäevas Tallinnast Riiga ja edasi Berliinini välja, sest vahepeal peatusi ei ole.

Teiseks, kui reisijate vedu sellises mahus ei toimu, kas siis hakatakse kaupu vedama. Milliseid kaupu?

Eestis ei ole ju tootmist sellises mahus, mis õigustaks ekspordi. Ilmselt hakatakse Tallinna lahest raudruunadel vett vedama?

Mati Lehola

Sooselja talu soovib seoses tootmise laiendamisega rentida
PÖLLUMAID.

Võta ühendust telefonil
5 615 9234 või
sooselja@gmail.com

Raamatukogu-rahvamaja ukсед on avatud kõigile

Täna sel päeval pole raamatukogu pelgalt mitte ainult raamatute-ajakirjanduse laenutamiseks, vaid koht, kus saadakse kokku, jagatakse infot, vahetatakse „küla uudiseid“, peetakse tähtpäevi.

Igal teisipäeval saavad Tõhela raamatukogus kokku eakad. Olenemata ilmast tullakse kas kepikõndi tehes, rattaga või tugikäruga. Vajadusel olen osutanud transporditeenust.

Kõik me tahame tunda end igal eluetapil täisväärtuslikena ja osa saada ühiskonnas toimuvast. Kuulata, panna kõrva taha eakate poolt räägitut, elukogetut - see on suurim pagas, mida vanem generatsioon saab noortele edasi anda.

Vastandlikult teisipäevale tulevad neljapäeval rahvamajja-raamatukokku noored, vanuses 7. – 12. aastased. 10. aprillil oli lapsi näiteks 17, alevist 4. Nende jaoks on see maja nagu noortekeskus.

Talvel oli noorte lemmikgevuseks saalis rahvastepal-

li mängimine, raamatukogus toimusid lauamängu lahingud, vajadusel tegime ka kooli õppetöid, sest lapsed väsisid ikka päeva lõpuks päris ära.

Lapsed on ka head lugejad, ei saa kurta, lihtsalt tuleb osata anda kätte õige raamat, et lugemispisik sisse süstida. Poiste lemmikuks osutus „Ühe äpari päevik“, mida hetkel on ilmunud 5 osa.

Tähelepanuta ei saa jätta Pootsi raamatukogu, mis asub Hooldekoduga samas majas. Avatud on see kahel päeval nädalas, kolmapäeval ja reedel.

Kolmapäev on ka nn. „kaubapäev“. Kohalik külarahvas saab osta auto pealt talupiima, värsket sealihaga, vorsti, mune. Jällegi kooskäimine, info jagamine. Samas laenutatakse uusi raamatuid, vahetatakse välja ajakirjanduse eksemplare. Ka hooldekodu elanikud on usinad lugejad ja head ristsõna lahendajad.

Kokkuvõttes tahan tänada kõiki lugejaid, tänu kellele päevad raamatukogus on sisutihedad ja õpetlikud.

Birgit Pere,

Tõhela ja Pootsi raamatukogu juhataja

Kõige armsam on inimeste usaldus, mis kutsub igal hommikul tööle

Esmaspäeva hommik oma patsiendirohkussega tõmbab perearst **Madis Veskimägi** nädala hooga käima. Veel pole tulnud aeg, kus doktorid Põld ja Kevad sujuvalt kõiki haigusi edukalt ravivad.

Patsiendid istuvad vaguralt ooteruumis ja keegi suuremalt juttu ei aja. Vahepeal nopib arst uue abivajaja oma kabinetini ning välisüks kolksatab lahkuja järel.

Seitsmene Sander, kes juba kolm aastat Madise manu on käinud, pigistab silmad kõvasi kinni, enne piisakese vere andmist. Patsiente on kaheksaguseid, neid kes vajavad mingit tõendit ja teisi, kes on haiged. Sander olevat paranemise teel.

Tallinnlane Toivo Kastnast luges Madise tegemistest lehes ja otsustaski tema patsiendiks hakata. Ikkagi mehed omaval, muidugi on ta rahul.

Järjekordse abivajaja hüübi-vustesti tegemine võtab mõne minuti ja suurel tugeval mehel on selgus käes ning raviplaan olemas, aga hinges jälle kergem. Selle mehe mõtled on juba hulk aega räimemõrdade manu.

Kaks põlvetraumaga patsienti saab ultraheliga üle vaadatud. Ühe neist suunab tohter protseduuride tupp ja läheneb haigele põlvele kahtlaselt suure süstlaga. Kõik toimub rahumeelselt ja liigesest eemaldatakse üleliigne vesi.

Tohter Madis on väga tehnikalembeline mees. Tema kabinetis on olemas hulk selliseid aparate ja seadmeid, mis aitavad kiiremini haige seisundist ülevaadet saada, uurida ja inimest aidata. Madise jaoks on

see valikute küsimus.

Piirkonnas, kus on paar tuhat patsienti ja 50 kilomeetrit lähima haiglani on see hädavajalik. Igasugu traumasid juhtub nii suvitajate kui ka kohalike elanikega. Veskimägi väidab, et meie riigis rahastatakse perearste üsna hästi, erinevus on egodes.

Ta teab perearsti, kes lihtsalt peab sõitma 60ne tuhandese Volvoga, temale piisab kolmetuhandesest väikesest Jimmyst küll. Siit need aparaadid tulevad - väiksema ego arvelt.

“Tähtis on inimest aidata ja teinekord on minutid olulised” mõtiskleb Madis uue hapnikukontsentraatori juures. No, eks hapnikku vaja me tihipeale mitmeski mõttes kõik. Ultrahelita ei kujuta mees oma tööd enam ettegi. Patsiendi valu ja aeg on kokku hoitud. Mida rohkem saab mees päeva jooksul aidata, seda rahuikumalt ta õhtul uinub. Iga päev hea tunne hinges.

Masinapargiga on tohtrihärra rahul, aga nüüd võiks see suurem unistus ehk siis uued ruumid või majakarp teoks saada. Selline koht, kus oleks hea ligipääs ka ratastooliga, ruumi parkimiseks, ei segaks majaanikke ja muidugi avaramad ruumid. Parim paik oleks Tõstamaa jõe kaldal, vana sauna asemel, nii paarsada ruutmeetrit.

Reaalsem on siiski lasteaiaturdeehitus. Haldamine on seal kindlasti lihtsam.

Tohtrit kurvastab teadmine, et kuigi Tõstamaa on kuulutatud nn tõmbekeskuseks siis tervishoiuametnike seisukohast on siin ümmarguse nulliga koht.

Järgneb pöördel

Ikka peab võitlema ja ehk lähivaldadega seljadki kokku panema, et riigiprogrammi rahadega uut tervisekeskust rajada.

Madis ei kavatsegi võitlusest loobuda, kuigi just Pärnus leitakse, et kogu raha tuleks sealse perearsti keskuse arenduseks anda ja võtku Madis ennast koos patsientidega ritta ning voorigu ja solgutagu linna vahet

Madise meelest peaks riik maakohas lööma tuled särama, et inimesed tahaks tulla maale elama. Kahjuks kuuleb ta kõrgetelt riigiametnikelt risti vastupidist juttu. Piltlikult öeldes oleks justkui perearst viimane, kes toast lahkub ja tule kustutab.

Selline regionaalpoliitika ajab arsti väga kurjaks. See on tema meelest lausa kuritegelik suhtumine maainimesse.

Mehe meelest ägab meie riigi meditsiini selle all, et tegemist on hästi korraldatud äri- ja mitte mõistuse printsiipidel tegutseva arstiabiga.

Hästi toimiv perearst on suurhaiglale pinnuks silmas,

sest sealne äri põhineb suuresti uuringutel, seega ei ole patsientide tulemas.

“Riiklik meditsiin peaks olema ikkagi eelarvepõhine”, on Veskimägi veendunud.

Madis on pärit haritlaste perest, karskest ja korralikust. Ta leiab, et küllaltki range kasvatus on ainult kasuks tulnud.

Ena, kes parasjagu pojaperele külas, ütleb, et poisil oli alati plaan, ikka ta tegutses ja nokitses.

Ülikooli ajal olid kursuse tüdrukud emale rääkinud, et Madis oskab teha kõike alates kartulipüreest kuni elektroonikani. Eriti uhked olid Madise sefiirikoogid ja kohupiimatasukud.

Ena sõnul saab Madis kõikide asjadega hakkama, kui vaja õpib.

Pani majale ise keskkütte sisse, sest ei jõudnud töömehe ära oodata, pärast pakuti torufirmasse tööd. Sama juhatus keevitustööga, õppis ära ja keevitas aiapostid valmis. Tal on huvi ja viitsimist.

Madis ise peab väga oluli-

Iga meedik on aitaja, seda ootab patsient meedikult ja meedik iseendalt.

seks suunatud huvitegevust. Tema käis erinevates tehnikaringides ja fotingis, mis õpetasid keskendumise ja hilisemas elus julgust tehnika vastu.

Arstinduse huvi tuli raamatutest ja ühest pikast suvisest haiglasolemisest. See elu seal mõjutaski mehe saatust.

Kui Madis noore arstina Tõstamaale tuli, ei olnud tal mingit plaani. Hakkas lihtsalt otsast peale. Kabineti loomine, artiklite kirjutamine, pere ja lapsed, maja ehitamine, lapsed, film ja fotograafia, töö, töö, lapsed, ehitamine, raamatute kirjutamine, töö, lapsed, föödimäng, küpsetamine, lapsed, töö....

“Kolmandiku elust peaks töötama, kolmandiku magama ja kolmandiku peaks lihtsalt elama,” ütleb Veskimägi. Inimesele on antud aju kasutamiseks ja kui seda ei kasuta siis aju lihtsalt sammaldub.

Inimene muutub tuimaks, osavõtmatuks, kõik on halb, vanasti oli hea, praegu pole mitte midagi. Mälu ja meeoluhäired.

Aga, kui iga päev üritada midagi enda jaoks uut avastada ning ületada oma isiklik laiskus ja teha väike sammuke eluteel edasi, et saada natuke rõõmu, siis tunne iseennast oma kesta hästi. Madis on eluga üsna rahul.

Veskimägi eelistab aktiivset elu, paadid, rattad, matkabuss, reisimine. Pani majale maakütte ja nüüd jääb mehel nii palju aega üle, et lihtsalt piinlik ja ilusaid halge oli ka kahju ahju visata.

Roheline mõtlemine tähendab perele, et vihmavett kasutatakse WC potis, prügi komposteeritakse.

Isa võib heldimuseni imetleda kuidas tema lapsed laulavad ja pilli mängivad, küllap tuleb ka see aeg, kui lapsed mõistavad oma vanemate suurt rolli nende elus ja arengus.

Seni on Madis leplik ja puhub ka ise kirglikke flöödi viise oma toakeses.

Kõige armsam on inimeste usaldus, mis kutsub igal hommikul tööle.

Ülle Tamm

dalt.

GRUNTVIGI täiskasvanu- hariduse projektikohtumine „Everybody Can Do It!” toimus Prantsusmaal

Tõstamaal tehakse juba mitmeid aastaid koostööd rahvusvahelisel tasandil ning seda mitte ainult üldhariduses, vaid ka täiskasvanuhariduse valdkonnas.

Sel aastal on lõppemas rahvusvaheline täiskasvanuhariduse projekt „Everybody Can Do It“, kus Tõstamaa mõis partnerina kaasatud on.

Projekti eesmärgiks on teadvustada kogukondi soolisest ebavõrdsusest ning võimalustest-meetoditest inimesi selle teema peale rohkem mõtlema panna.

Projekti raames on mõisa poolt läbiviidud mitu töötuba, koostatud mitmeid ülevaated olukorrast Eestis, läbiviidud uurimus hoiakute kohta ning valminud on ka teemakohane filmiklipp.

Kogu projekti kohta käiv info on üleval ja kättesaadav nii SA Tõstamaa mõisa kodulehel <http://mois.tostamaa.ee> kui ka projekti kodulehel <http://everybodycandoit.eu/>.

Projekti eelviimane projektikohtumine toimus Prantsusmaal Agen'i nimelises linnas Toulouse'i ja Bordeaux lähedal.

Kohtumise eesmärgiks oli saada ülevaade senitehtust, vaadata üle veel tegemist vajavad ülesanded ning iga partner tegi ka esitluse soolist ebavõrdsust puudutaval teemal.

Üheks huvitavamaks nendest oli Newcastle'i meeskonna poolt tehtud ülevaade sellest kuidas pop-artis-

tide laulud käsitlevad mehi ja naisi. Näiteks on mõnes Inglismaa ülikoolis keelatud pidudel mängida Robin Thicke'i ülipopulaarset laulu (ft. T.I. Pharell) „Blurred lines“, sest tegemist on naisi alandava sõnumiga. Samas aga toodi välja Inglismaa õppurite poolt Beyonce, kelle laulud ja tegevus kajastab naiste iseseisvust ja õigust olla võrdne meestega.

Meie tutvustasime projektipartneritele stereotüüpseid hoiakuid Eestis ning ka sellekohast teemalehekülge www.stereotyp.ee, mis kajastab vägagi selgelt levinud hoiakuid ja arvamusi.

Vaadake ning meenutage, kas olete mõnes neist kajastatud situatsioonides ka ise olnud.

Kõne alla tulid ka palgar erinevused Euroopas. Eestis on palgalõhe meeste-naiste

vahel Euroopa suurim: 30% ning kahjuks on see fakt, mille üle küll uhkust tunda ei saa.

Lisaks eelnevale kohtusime Agen'i noortega, kes kohalikus kutsekoolis eriala omandavad ja sealse partneri Mission Locale all soolisest ebavõrdsusest teadmisi saavad.

Tutvustasime noorte õpitingimustega ning ka sellega, milliseid teenuseid neile pakutakse iseseisvalt paremini hakka saamiseks.

Projekti viimane kohtumine toimub Inglismaal Newcastle'is juuni alguses, kus tehakse kokkuvõtteid kogu projektiperioodist ning partnerite omavahelisest koostööst.

Kaunist ja stereotüüpidest vaba kevadet soovides,

Liina Käär

„Arva ära, kui palju ma sind armastan?“

„Arva ära, kui palju ma sind armastan?“ küsib multifilmi lõpus väike pähekelpruun jänku suurelt pähekelpruunilt jänkult. Alati püüavad nad üksteist oma armastuse suurusega ületada.

Kallid lapsevanemad ja vana vanemad, kui palju Teie oma lapsi ja lapselapsi armastate? Arvatavasti vastate, et seda armastuse ja hoolimise suurst ei saa väljendada ega millegagi mõõta. Kindlasti vastatakse ka, et ma annaksin oma elu ja tervise lapse eest.

Kahjuks seavad aga just lähedased lapsi liikluses kõige rohkem ohtu. Toon mõned näited, mida olen ise juhtunud nägema või millest on mulle räägitud.

- EMA sõidutab last esiistmele paigutatud turvatoolis. Laps on turvatoolis lahtiselt, st ei ole kinnitatud turvavarustusega.

- EMA juhib autot, vanaema istub juhi taga lapselaps süles.

- Vanaisa juhib autot, vanaema istub tema kõrval lapselaps süles.

- EMA sõidutab last ATV-ga, lapsel puudub kaitsekiiver.

- Pärnus, Rimi parklast sõitis välja sõiduauto, mille juhi süles istus väikelaps.

Kõik me usume ja loodame, et meie ja meie lähedastega ei juhtu kunagi ühtegi liiklusõnnetust. Kahjuks ei ole keegi meist selle eest kaitstud.

Seetõttu on oluline, et laps oleks alati autos korrektselt kinnitatud eakohase turvavarustusega. Kuna lapsed ei oska veel ennast kaitsta ohtude eest, siis on see lapsevanema ülesanne. Ilma sobiva turvavarustusega on laps autos täiesti kaitsetu.

Vigastada saamine on või-

malik juba väga väikeste kiiruste juures. Otsekokkupõrkes kiirusel 50 km/h lendab vastu seljatuge või esiklaasi samauguse jõuga, nagu viiendalt korruselt pea ees vastu maad kukkudes.

Kui sõidutada last süles, ei ole tema oht viga saada suguugi väiksem. Turvavöö või vasta-va turvavarustuse abil kinnitamata laps võib viga saada juba järsu pöörde või äkkpidurduse korral.

- Kui laps istub turvavööga kinnitamata täiskasvanu süles, muljutakse ta kokkupõrke korral täiskasvanu ja auto sisustuse vahele.

- Kui laps ja täiskasvanu on kinnitatud sama turvavööga, siis surutakse laps kokkupõrke ajal täiskasvanu ja turvavöö vahele.

- Kui laps istub turvavööga kinnitatud täiskasvanu süles, siis kokkupõrke korral ei jõua viimane teda enamasti kinni hoida. Katsete põhjal on selgunud, et täiskasvanud inimene ei jõua kinni hoida 8 kg kaaluvat last juba kiirusel 24 km/h toimunud kokkupõrke korral.

Laps peab olema kinnitatud turvavarustuse abil ükskõik millises autos, ükskõik kui pikka või lühikest vahemaad läbides, olenemata sellest kui kogunud autojuht on roolis. Alati peab olema niipalju aega, et paigutada autosse lapse turvavarustus (turvahäll, turvatool).

Teadvusta endale, et laste turvavarustuse kasutamise nõue ei ole mõeldud „elu raskemaks tegemiseks“, seaduse täitmiseks ja rahatrahvist pääsemiseks, vaid Sinu (väga armastatud) lapse elu päästmiseks.

Signe Laasi,
piirkonnapolitseinik

Muusika meid kõ

14. märtsil oli jälle kõikidel muusikasõpradel tore võimalus kaasa elada meie valla noorte solistide esinemisele, sest tänavune konkurss toimus juba XVIII korda.

Osalejad olid paigutatud kuude vanusekategoriasse ja kokku esines konkursil 43 solisti. Õiglast hindamistööd parimate lauljate väljaselgitamiseks oli kutsutud seekord tegema žürii koosseisus: laulusõber Eha Kosenkranius, noortekeskuse juht Ly-Andra Pärnaste ja muusik Karlo Salu.

Raskeks ülesandeks oli igas vanusekategorias välja selgitada parimad ja selle aasta GRAND PRIX võitja, mis lihtsamasse keelde panduna tähendas kõige enam silmapaistnud lauljat.

Nagu arvata võis, oli nii

paljude toredate esinejate hulgast neid kõige tublimaid üsna raske välja tuua, sest igauks oli ju tulnud konkursile oma parimat lauluoskust näitama.

Seega võitjateks osutusid juba kõik need 43 toredate solisti, kes meile muusikaelamust pakkuma tulid! Aga siiski selgitas žürii välja parimatest parimad.

Parimatele jäi päevast mälestuseks tänukiri ja väike kingitus. Tore, et ka kontserdi kuulajad said oma armastuse esinejate kohta avaldada!

Publiku lemmikuteks kuulutati Risto Rand ja Keily Kaal.

Suured tänusõnad kuuluvad veel nendele toredatele noortele, kes ei pidanud paljudeks solistide esinemist oma pillimänguga ilmestada!

Kõiki seob...

Aitäh teile: Heiko Piirme, Raimond Palberg, Andrus Kiisler, Agnes Janson, Maria Toodo ja Kuldar Juurik.

Põnevust pakkus kahe Pärnu solisti osalemine meie konkursil, keda juhendas Jelena Derizemlja. Kõigile teistele õpetsaid laulud selgeks Tiiu Raavik, Ivi Kask ja Önnela Lees.

Tänuõnad andekatele juhendajatele, vahvatele teadustajatele, helitehnikutele ja kõigile abistajatele tehtud suure töö eest! Tänu doktor Madis Veskimäele, kes kogu kontserdi salvestas, et kõikidele osalejatele jääks kaunis mälestus DVD-l vaatamiseks-kuulamiseks!

Ka tänavune konkurss sai teoks tänu Tõstamaa rahvama ja poolse korralduse ning valdavalitsuse ja Kultuurkapitali

maakondliku ekspertgrupi poolsele toetusele.

Ja nii jääbki lõpetuseks soovida, et see tore traditsioon meie vallas jätkuks ning ikka leiduks lauluhuvilisi, kes üksteiselt korda aastas mõõtu võtta julgevad ning sellega meieni kauni muusikaelamuse toovad!

Edu ja teotahet kõigile!
žürii nimel

Eha Kosenkranius

Parimatest parimad

EELKOOLIEALISED:

5. a. **Anna Sharlotte Hallgrimsson** lauluga „Lepatriinud“, juhendaja Tiiu Raavik
6. a. **Erik Koppel** lauluga „Kokk on tähtis mees“, juhendaja Tiiu Raavik
6. a. **Anna Garanina** lauluga „Jaanimardikas“, juhendaja Jelena Derizemlja

7.-8. AASTASED

8. a. **Hevenli Kaskin** lauluga „Pipi laul“, juhendaja Ivi Kask
8. a. **Jaan Luhamaa** lauluga „Jänkude saunalaul“, juhendaja Ivi Kask
8. a. **Everita Imana** lauluga „Forst kom et lass med liser“ (norra keeles), juhendaja Önnela Lees

9.-10. AASTASED

10. a. **Risto Rand** lauluga „Põrnikas Volkswagen“, juhendaja Ivi Kask
10. a. **Keily Kaal** lauluga „Kevadrõöm“, juhendaja Ivi Kask
10. a. **Maria-Liisa Lember** lauluga „Pisut sinu sarnane“, juhendaja Ivi Kask
10. a. **Katre-Maris Veskimägi** lauluga „Edelweiss“, juhendaja Önnela Lees

11.-12. AASTASED

11. a. **Birgit Blumfeldt** lauluga „Kimbuke kevadet“, juhendaja Ivi Kask
12. a. **Ave-Ingrid Veskimägi** lauluga „Olematu laul“, juhendaja Önnela Lees

13.-14. AASTASED

14. a. **Maria Toodo** lauluga „Rahu“, juhendaja Önnela Lees
13. a. **Kadri Kase** lauluga „Suuda öelda ei“, juhendaja Önnela Lees

14. a. **Oskar Tamm** lauluga „Kuulsuse ahelad“, juhendaja Önnela Lees

14 a. **Ilona Niit** lauluga „Väike Eestimaa“, juhendaja Önnela Lees

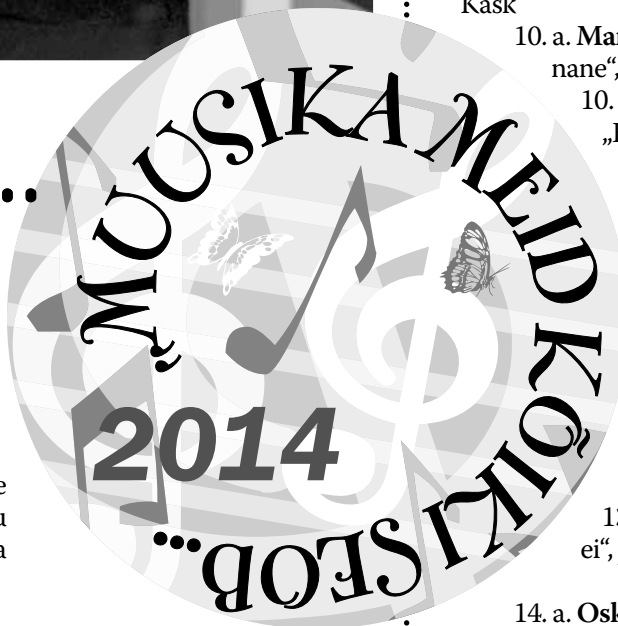
14. a. **Raimond Palberg** lauluga „Mängi kord veel“

15.-17. AASTASED

16. a. **Agnes Janson** lauluga „Your Song“

GRAND PRIX vääriliseks tunnistas žürii **Ave-Ingrid Veskimägi** esinemise.

Publiku lemmikuteks kuulutati **Risto Rand** ja **Keily Kaal**.

Rahvusvaheline Comeniuse projekt „Healthy body – healthy mind“ viis seekord Inglismaale

Oleme kajastanud Tõstamaa Keskkooli osalemist rahvusvahelises Comeniuse projektis „Healthy body healthy mind“ varasemaltki ning jätkan seda selles lehenumbris taas. Ikka eesmärgiga hoida üldsust kursis sellega, millega koolirahvas tegeleb. Seekordne projektkohtumine toimus Inglismaal Manchesteris, kus võõrustajaks oli Wellacre Technology Academy.

Projekti üheks eesmärgiks on tervisliku toitumise ja aktiivse liikumise populariseerimine noorte hulgas, kuid ka partnerriikide kultuuri, eluolu, haridussüsteemi ja koolidega tutvumine.

Nii oligi kõikidel kokkutulnud partneritel, Tõstamaa kooli direktor Toomas Mitiil ja projektijuhil Liina Kääril, võimalus kohalike õpilaste ja õpetajate juhendamisel saada põhjalik ülevaade võõrustaja koolikorraldusest ja seal pakutavatest õpitingimustest.

Väga sügava mulje jättis meile kooliaed, kus asus aiamaa, mille sees uhkem laboratoorium kui on meie endi reaal- ja loodusainete klass. Kooliaias oli veel kolm kasvuhoonet, milledes kasvatati erinevate kliimavõõtmete taimi ning kus lapsed saavad taimi tundma õppida neid vaadates ja katsudes, mitte vaid raamatulehti pöörates. Lisaks eelnevale peetakse aias ka mesilasi ning tegutseb mesindusring. Samas munevad-kaagutavad kanad, kalad ujuvad aga aias olevas kraavis.

Oma ökonurk oli aianurgas ka olemas - sinna tuuakse kokku kõik vana plast, plekk, riided ja klaas, mida taaskasutatakse ja uuele elule äratatakse. Ühesõnaga öeldes - muljetavaldav kooliaed oli!

Wellacre Tehnoloogia Akadeemia on kõigest kolm aastat vana ja väga põnev kool.

Tegemist on ainult poiste akadeemiaga, kus õpib vaid 850 noormeest vanuses 11-16. Kõik poisid õpivad lisaks üldainetele ka jalgpallitreeneriteks või õigemini läbivad treenerikutse I astme, mis lubab neil hiljem väiksemaid lapsi õpetada.

Kogu koolis püütakse jälgida distsipliini ja arendada noorte huvisid väga erinevates valdkondades: peale spordi ka muusikas, disainis, aianduses ja paljus muuski.

Iga päev on noormeestel aga kohustuslik raamatulugemise aeg, kus 20 minuti jooksul püütakse harjutada funktsionaalset lugemist. Iga raamatu järel tuleb vastata küsimustele ning kui vastamine on edukalt tehtud pääseb nõ järgmisele

tasemele ja raskemate raamatute juurde. Loomulikult pole kõik noored lugemisest huvitatud ja lugemisminutite jooksul vahtis nii mõnigi rüblik rohkem aknast välja, lendavat satikat või mida iganes muud kui raamatulehekülgi.

Eelnevast kirjeldusest jäi kindlasti mulje, et neil on seal kõik parem kui Tõstamaa koolis. Päris nii see siiski pole, sest näiteks meie toitlustus on parem ja klassiruumidki on sarnaselt mugavad.

Projektkohtumise jooksul ei tegeletud siiski sellega, et tutvuti kooliga, vaid töötati ka projektitulemite kallal ja pandi täpsemalt paika järgmine kohtumine Saksamaal Hildesheimis.

Saksamaale sõidab juunis Tõstamaalt neli õpilast ning direktor Toomas. Seal on plaanis teha palju sporti, tervislik-

ku toitu valmistada ning palju muudki põnevat.

Manchesteris toimunud õpetajate kohtumine ei möödunud samuti ilma sportliku tegevuseta. Käidi sisetingimustes suusatamas ning Manchesterist väljas ka ratastega sõitmas.

Rattasõit juhtus muidugi sellele ainsale päevale, mil sadas tihedat vihma ning puhus tugev tuul. Vaprad õpetajad end sellest suurt häirida ei lasknud ja kõik rühkisid metsateedel planeeritud ringi lõpuni.

Ja lõpp oli vaatamist väärt – rõõmsast rahvusvahelisest jalgratturite grupist oli saanud veel rõõmsam rahvusvaheline porikollide salk, kel vaid õpetaja pilk silmis.

Tervislikku ja aktiivset kevadet soovides,

Liina Käär

Politsei soovib: kaitse oma jalgratast!

Iga endast lugupidav jalgrattasõber on alustanud või kohe alustamas jalgrattahooaega.

Siinkohal on paslik meelde tuletada, et ei tohi oma ratast jätta järelevalveta, sest samamoodi aktiveeruvad ka rattavargad.

Politseile paistab eriti silma see, et paljud arvavad, et tõstes ratta tänavalt suletud trepikotta või koridori, on ratta turvalisus tagatud. Nii see aga kahjuks ei ole.

Politseile tehtud avaldustest on näha, et kõige rohkem rattavargusi pannakse toime just trepikodadest ja korridoridest. Sellele järgneb tänavale, parklasse või lahtisesse hoovi jäetud rattad, viimasena on loetelus kelder, kõrvalhooned ja garaažid.

Väiksemates kohtades nagu seda on meie piirkond domineerivad rattavargused, mis on toime pandud maja või kaupluse eest või siis kõrvalhoonetest.

Seega tasub meeles pidada reeglit, et kurjategija paneb teo toime ikka siis, kui tal selleks hõlbus võimalus on.

Garaažist või keldrist ratta varguseks peab rohkem vaeva nägema ja see eeldab ka mõningast eeltööd: kogutakse infot, vajalik on tõkke eemaldamine, teisisõnu sissemurdmine.

Sageli varastatakse siis juba ka muud vara, näiteks tööriistu või muud mida kätte saab ning mida hiljem lihtne n-ö järelturul realiseerida.

Samas suurtes elamutes on ligipääs trepikodadesse suhteliselt lihtne, anonüümsus suur ning trepikoja seinad varjavad ka seal toimuvat tegutsemist piisavalt. Trepikodadest varguste puhul paistab siiski silma, et sageli on ratas olnud lukustamata.

Kallihinnalist ratast tasub ka kindlustada, sest isegi, kui politsei rattavarguse avastab, ei pruugi ta ratast kätte saada – politsei tegeleb menetlusprotsessis eelkõige süü tõenda-

misega ning ratta tagasisaamine võib jääda tagaplaanile.

Kui ollakse oma rattast siiski ilma jäädud, tasub aeg-ajalt kontrollida politsei veebilehte. Politseijaoskondades on mitmeid leitud või kurjategijatelt äravõetud rattaid, mis seal juba pikemat aega seisnud ning mille omanikku pole olnud võimalik tuvastada.

Et ratta omaniku tuvastamise protsessi lihtsustada, soovime oma ratas märgistada või eritunnustega tähistada.

Et ratta omaniku tuvastamise protsessi lihtsustada, soovime oma ratas märgistada või eritunnustega tähistada. Ratta täpne kirjeldus, raami number, eritunnused jäta meelde või veelgi parem – jäädvusta need (fotografeeri).

Kindlasti tuleb rattavargu-

sest ka kohe politseid teavitada.

Lisaks sellele, et olla hoolikas oma varaga, võiksime tähelepanu pöörata ka muudele kahtlasele tegevusele meie ümber ja sellele kohe reageerida.

Iga inimese sekkumisest on abi turvalisuse tagamisel. Samuti võib eeldada, et jalgrattavargusi ei pandaks nii palju toime siis, kui varastel poleks neid võimalik hiljem müüa. Ehk siis kui inimesed ei ostaks kahtlase päritoluga rattaid, siis suure tõenäosusega langeks ka jalgrattavarguste hulk, sest nende varastamisel puuduks mõte.

Samuti on politsei viimastel aastatel rohkem rõhku pannud varastatud asjade kokkuostjate tabamisele. Just seetõttu, et löhkuda kuritegelikkude võrgustikku ja turgu.

Soovin Teile kõigile meeldejäävaid rattaalamusi ja turvalist liiklemist!

Harli Hansen,
piirkonnavanem

KALAKARIKAS 2014

10.05.2014 KELL 9.00

MERELAIU PUKKELÜLA, TÕLLI LAHT, TÕSTAMAA

- KALAPÜÜGIVÕISTLUS AERUPAATIDEL (LUBATUD PÄRAMOOTORID)
- VÕISTLEJATEL SAUNA KASUTAMISE VÕIMALUS (PEALE VÕISTLUST)
- AÜHINNAD PANEB VÄLJA SALMO-GA KALALE
- TOITLUSTAMINE
- LÖKKEÕHTU MERELAIU SADAMAS
- MAJUTUSE VÕIMALUS KÄMPINGUTES (EELREGISTREERIMISEL)
- AERUPAATIDE LAENUTUS (EELREGISTREERIMISEL)

PILET 20.- PAATKONNALE

KAVA

- 9.00 KOGUNEMINE
- 9.55 LIPU HEISKAMINE
- 10.00 VÕISTLUSE START
- 17.00 KAALUMINE
- 18.00 AUTASUSTAMINE
- 19.00 SAUN VÕISTLEJATELE
- 20.00 LÖKKE SÜÜTAMINE

INFO: 56 203 150, 50 17 067

SALMO-GA KALALE

PUURKAEVUMESTRID

Puurkaevude ja -aukude projekteerimine, puurimine ning likvideerimine. Vee- ja kanalisatsioonitorustike, septikute, süvaveepumpade müük ja paigaldus.

Lisainfo 5021279 (Sven) / 5269604 (Ardo)
www.puurkaevumestrid.ee

Tel: 5569 4310
Taavi Hanson
info@puurvesi.ee
www.puurvesi.ee

Puurkaevude ja maasoojus puuraukude projekteerimine, puurimine, remont ja likvideerimine.

Vee- ja kanalisatsioonitorustiku rajamine, reovee mahutite, septikute ning süvaveepumpade müük ja paigaldus.

Meie tiivulised kaaslased

Kui öelda, et Eestis elab 328 liiki linde, tundub see algul uskumatuks palju. Liigid jaotuvad omakorda seltsidesse ja sugukondadesse ning kõige arvukamalt on meil esindatud värvuliste selts 128 liigiga. Sinna kuuluvad nii lõokesed, pääsukesed, tihased, rästad, vindid, lehelinnud kui ka varesed, hakid ja harakad.

Viimasest tahakski alustada, sest on ta ju oma must-valge sulestiku, pika saba ja kädistava häälega kindlasti igapäevast tuntud.

Reet Rea

Harakas

See dekoratiivne lind on levinud Eestis väga laialt mitmesugusel kultuurmaastikul võsades ja puisniitudest kuni taluõuede, parkide ja aedlinnadeni välja.

Viimastel aastatel on neid ka linnadesse sigenenud, kuid paksus metsas ja rannikualadel harakale elada ei meeldi.

Harakate paarisuhte kestab tavaliselt kogu elu ning nad on suhteliselt paikse eluviisiga. Ainult noorlinnud hulguvad talveperioodil siin-seal ringi.

Isaslind on emasest suurem

ja pikema sabaga.

Harakad ehitavad pesa tihedasse puu- või pöösavõrassa 1-10 m kõrgusele maapinnast. See on suur ümar või ovaalne ehitus, mis on meisterdatud oksaraagudest, ja selle sissepääsuava asub küljel. Seest on pesa mätsitud saviga ja vooderdatud sulgedega, sambla ning rohuga.

Igal kevadel ehitavad harakad kas uue pesa või parandavad vana põhjalikult. Pesa ümber askeldavad harakad juba märtsis, kuigi 5-8 muna munetakse alles mai alguses. Poegi haub küll emaslind, aga ka isaslind on alatasa lähedal. Pojad kooruvad 17-18 päeva pärast ja süüa toovad neile mõlemad vanemad. Ja toiduvalik

on lapsukestel üsna lai: alates taimsest toidust ja selgrootutest kuni väikeste selgroogsete loomadeni välja.

Harakas on tuntud ka kui varas. Vaevast ta nüüd inimestelt uure ja lusikaid näpab, kuid teiste lindude pesadest mune ja isegi poegi võtab küll. Samuti koduloomade toitu ja inimeste külvatud seemneid.

Harakapojad hakkavad lendama umbes 25 päeva vanustena, kuid õed-vennad püsivad koos ka peale pesast lahkumist. Järgmisel kevadel asutakse aga juba omaette pesitsemale.

Harakas pole küll looduskaitse all, kuid kasulik lind on ta selle poolest, et hävitab suurel hulgal kahjurputukaid.

Ja ilus on ta ka, eriti kui mustad sulded päikese käes rohelist ja lillat helklevad justkui mõne daami õhtukleit.

Ning kui selja tagant tema lendamist jälgida, tekivad kenad mustad ja valged kaarjad värvilaigud.

Ööbik

Ööbik on umbes varblasesuurune seljalt tumehall oliivpruun ja kõhupoolest pruunikashalli varjundiga linnuke. Saba on selgelt roostepunane. Emas- ja isaslind on ühesugused.

Vastupidiselt oma tagasihoidlikule välimusele on selle väikesel linnukesel laul aga väga kaudne, mitmekesine ja kõlav ning kostab sageli kilomeetri kaugusele.

Laulus vahelduvad viiled laksumisega, valjud toonid mahedatena ja kurvad rõõmsatena. Inimkeeles ei olegi võimalik tema laulu kirjeldada. Vanarahvas kutsus ööbikut ka laulu jumalaks ja lauljate kuningaks, kes suve algul öösel ja vahel ka päeval vahet pidamata laulab.

Eluviisilt on ööbik aga väga

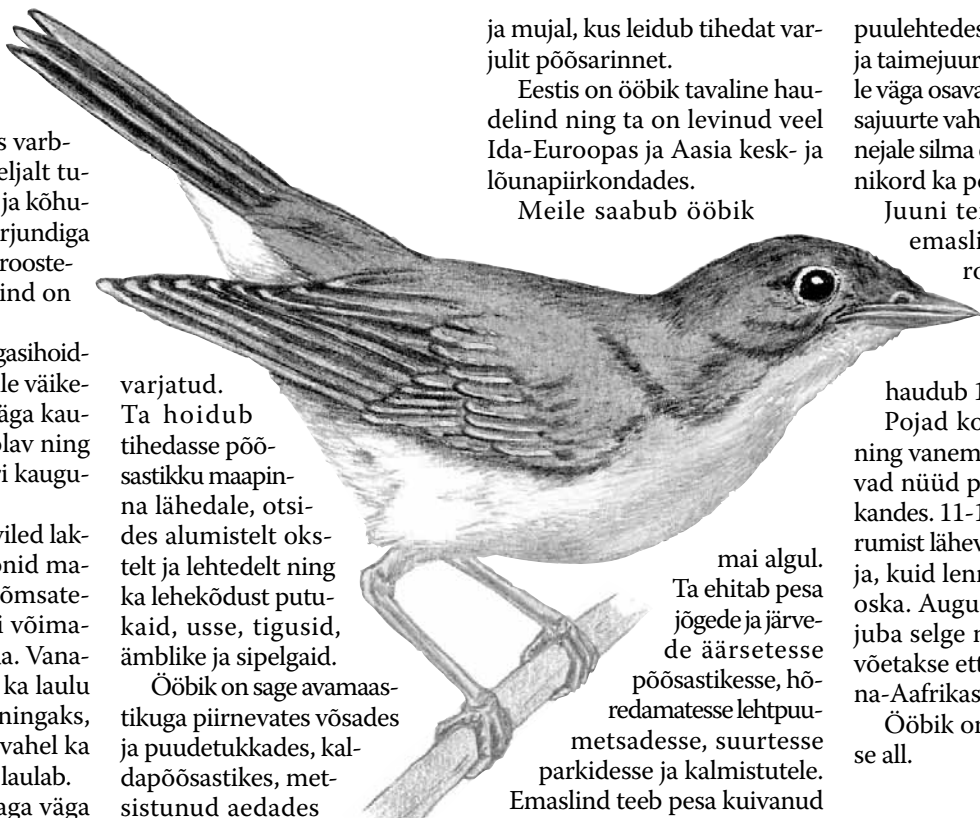
varjatud. Ta hoidub tihedasse põõsastikku maapinna lähedale, otsides alumistelt okselt ja lehtedelt ning ka lehekõdust putukaid, usse, tiguseid, ämblike ja sipelgaid.

Ööbik on sage avamaastikuga piirnevates võsades ja puudetukkades, kaldapõõsastikes, metsistunud aedades

ja mujal, kus leidub tihedat varjulit põõsarinnet.

Eestis on ööbik tavaline haukelind ning ta on levinud veel Ida-Euroopas ja Aasia keski- ja lõunapiirkondades.

Meile saabub ööbik

mai algul.

Ta ehitab pesa jõgedele ja järvedele äärsetesse põõsastikesse, hõredamatesse lehtpuumetsadesse, suurtesse parkidesse ja kalmistutele. Emaslind teeb pesa kuivanud

puulehtedest, kõrttest, samblast ja taimejuurtest ning peidab selle väga osavasti maapinnale põõsajuurte vahele, nii et möödaminema silma ei hakka, või siis mõnikord ka pöösasse.

Juuni teisel poolel muneb emaslind 4-5 pruunikatrohekat muna, mida mõlemad vanemad hoolega valvavad. Emaslind haudub 13-14 päeva.

Pojad kooruvad juuli algul ning vanemate päevad möödavad nüüd poegadele toitu ette kandes. 11-12 päeva pärast koorumist lähevad pojad pesast välja, kuid lennata nad siis veel ei oska. Augusti algul on see aga juba selge ning kuu aja pärast võetakse ette reis Ida- või Lõuna-Aafrikasse.

Ööbik on Eestis looduskaitse all.

TÕSTAMAA SPORTLIKUD SAAVUTUSED

Pärnumaa võrkpalli MV II liiga võitis Tõstamaa

□ Oktoobrist aprillini kestnud Pärnumaa meeste võrkpalli meistrivõistlustel osales esiliigas 6 ja II liigas 5 võistkonda.

Tõstamaa osales II liigas koos Häädemeeste, VK Tervis II, Sindi SK Kalju ja Surju meeskonnaga. Mängiti 2 ringi ja Tõstamaa võitis kõik 8 mängu. Üldarvestuses 6.-7. koha mängus kohtuti kahel korral Are võistkonnaga ja vastu tuli võtta 2 ülinappi 2 : 3 kaotust, viiendad geimid vastavalt 16:18 ja 15:17. Tõstamaa võistkonnas mängisid Janek Jaansoo, Ago Adler, Harli Käärt, Rainer Sutt, Teet Tetsmann, Priidik Raudkivi, Urmas Ennok ja Aivar Pukk.

Varbla võrkpalliturniir

□ 15. märtsil toimunud Varbla võrkpalliturniiril saavutas Tõstamaa naiskond II koha. Mängisid Greete Adler, Kärt Jürgens, Riina Reinson, Laura Pärna, Lagle Adler, Kätlin Hantson ja Inge Elvet.

Tõstamaa meeskond saavutas 6. koha koosseisus Janek Jaansoo, Taavi Tõnisson, Ago Adler, Aro Kütt, Kuldar Miidu, Urmas Ennok ja Toomas Rõhu.

Aivo Selberg talimängude võitja

□ Pärnumaa 34. Talimängudel osales Tõstamaa kavas olnud 11 alast neljal. Meie parim oli sangpommitõtstaja Aivo Selberg, kes tuli kehakaalus -80 kg talimängude võitjaks.

Mälumängus jagati 7.-8. kohta, Curlingus oli Tõstamaa kaheteistkümnnes ja Bowlingus seitsmeteistkümnnes.

Tõstamaa võrkpalliturniir

□ Jaanuarist märtsini kestnud Tõstamaa võrkpalliturniiril osales 6 segavõistkonda, peeti 36 täispikka mängu ja osales 54 võrkpalli harrastajat.

Märkimisväärne on, et võrkpallis on Tõstamaa ja Varbla ühinemine juba aastate eest toimunud, ühiselt osaletakse treeningutel, korraldatakse võistlusi ja osaletakse maakonna meistri-võistlustel.

Finaalmängude järel reastasid võistkonnad:

1. HARRASTAJAD Monika Adler, Kärt Jürgens, Jaanika Siig, Harli Käärt, Rainer Sutt, Teet Tetsmann, Priidik Raudkivi, Kaire Kurg

2. ALEV Laura Pärna, Karoliine Kask, Ly-Andra Pärnaste, Merit Kaja, Tomek Jaansoo, Aro Kütt, Urmas Ennok, Toomas Rõhu

3. VÕRGUTAJAD Kristiina Lepik, Ivelin Midri, Triin Tugim, Heili Timm, Elo Pulk, Susanna Kuusik, Joel Pulk, Ago Adler, Kuldar Miidu, Janek Jaansoo, Toomas Torim

4. KASTNA Eneli Maal, Birgit Erala, Tanja Betker, Silva Sommer, Hannes Maal, Kalvi Sommer, Veiko Sommer, Vello Sommer

5. KESKKOOL Teele Tõnisson, Karen Adler, Agnes Janson, Siiri Heindla, Taavi Tõnisson, Rain Kaljurand, Kaarel Kase, Kristjan Kase, Andrus Kiisler, treener Gennadi Ennok

6. TÕHELA Birgit Pere, Linda Anderson, Aidi Lellsaar, Kaisa-Liis Riisalu, Marge Maruse, Raido Salk, Andres Laur, Ville Vulkan, Marek Salk, Marek Päästel

TÕSTAMAA 23. aprillil JÜRIÖÖ JOOKS

6 liikmelised (3N+3M) võistkonnad

Võistkonnal peab olema teatepulgana kasutatav tõrvik (vähemalt algul põlev)

Registreerimine rahvamaja ees 20.30, avamine 20.45, start kell 21.15

ühe etapi pikkus ca 400 meetrit,

vanusegrupid võistkonna koguvanusega kuni 60 aastat, 61-90, 91-180, üle 180

Pane kokku oma küla, asutuse, klassi, talu vms võistkond ja tule osalema !!!!

Tõstamaa Spordiklubi

Pärnu Maavalitsus tutvustab Pärnumaa mereplaneeringu teist eskiislahendust

Pärnu maakonnaga piirneva mereala maakonnaplaneeringu koostamise eesmärk on avaliku protsessi käigus määrata mereruumi kasutus, mis arvestab tasakaalustatult merel esinevaid erinevaid huviseid.

Planeering koostatakse koostöös Pärnumaa kohalike omavalitsuste, merega seotud riigiametite ja kõikide merd kasutavate huvirühmade esindajatega.

Valminud on planeeringu teine eskiislahendus. Planeeringuga on määratud vasta-

valt kasutusviisidele kõigile kasutamiseks vaba mereala (valdav osa merealast), üksikutele kasutusviisidele eeliskasutusega alad.

Soovituslik kasutuspiirkond on määratud jettidele, perspektiivne arengupiirkond tuuliku-parkidele.

Seletuskirjas antakse alade kohta selgitused ning huvide konflikti korral võimalikud lahendused.

Planeeringus vaadatakse ette kuni aastani 2030.

Planeeringumaterjalidega on kõigil võimalik tutvuda alates 15.04.2014 planeeringuportaalil [http://parnumeri.hend-](http://parnumeri.hend-rikson.ee/)

rikson.ee/.

Planeeringulahendust tutvustavad avalikud arutelud toimuvad **28.04.2014 kell 10.00 Tahku tares** (Võiste, Tahkuranna vald), **kell 13.00 Pärnu maavalitsuse** (Akadeemia tn 2, Pärnu) **2. korruse saalis ning kell 17.00 Varbla rahvamajas** (Varbla, Varbla vald).

29.04.2014 toimub avalik arutelu algusega **kell 10.00 Kihnu rahvamajas**.

Ettepanekuid, küsimusi ja vastuväiteid saab planeeringulahenduse kohta esitada kirjalikult hiljemalt

23.04.2014 Pärnu Maavalitsusele (Akadeemia tn 2, 80010, Pärnu, mv@mv.parnu.ee).

Ettepanekuid saab teha ka eelpoolnimetatud avalikel aruteludel.

Avaliku väljapaneku ja arutelu tulemusena täiendatakse planeeringulahendust, täpsustatud eskiislahendus valmib 2014. aasta sügiseks.

Täiendav info Pärnu Maavalitsusest planeeringunõunik Raine Viitas, tel 4479762, raine.viitas@mv.parnu.ee.

Raine Viitas,
Pärnu MV planeeringunõunik

JÄNKUDE PÜHAD!

20. aprillil kell 12.00 - 16.00

Jõuluvana KORSTNA TALU

- ☘ Meie suur jänkupere peab kevadpühi.
- ☘ Kuke-d-kanad on saanud murule ja munele.
- ☘ Jõuluvanaga koos saad mune värvida ja veeretada, koksida ja toksida.
- ☘ Poni- ja vankrisõidud kevadises metsas.
- ☘ Sepatööd taluhoovis.
- ☘ Jõulumemmed aitavad kevadkaunistusi teha.
- ☘ Rehetoa kohvikus munaampsud ja pannkoogid.

Kevad on Korstna tallu jõudnud! Tule Sina ka!

Osalustasu 5€
Info 444 3412
info@maria.ee

Jõuluvana Korstna talu asub Pärnumaal Tõstamaa vallas | www.maria.ee *Estimaa Jõuluvanaade Ühendus* **Maria TALU**

Eesti konservatiivid
kohtuvad rahvaga
Tõstamaa rahvamajas
laupäeval, 10. mail kell 16

„MEIE EESTI EEST-RAHVUSRIIKIDE
EUROOPA EEST“

KOHAL ON: majandusteadlane, sisekaitseakadeemia
õppejõud hr. Paul Tammert, EKRE Järva- ja Viljandimaa
ringkonna esimees hr. Jaak Madison, Saue linnapea hr.
Henn Põlluaas, EKRE Pärnumaa ringkonna aseesimees
hr. Heldur Paulson

MERELAIUS UKSED VALLA

Avatud uste päeval, 1. mail ootab
Merelaiu puhkeküla külalisi 10 – 16.
Pakume kalasuppi kohalikust kalasaagist,
kooki ja kohvi. Perenaise omavalmistatud
kaltsuvaipade näitus-müük.

Laupäeval, 10. mail kell 14
EMADEPÄEVA KONTSERT
Manija saarekeskuses

Tõstamaa rahvamaja
kutsub sind kogu perega
laululavale
EMADEPÄEVA
TÄHISTAMA
pühapäeval, 11. mail kell 12
(vihma korral rahvamajja)

LAVASSAARE KÜLASelts
VANAVARA LAAT
ja
pasunakooride ülevaatus
25. mail 2014
LAVASSAARES

LAAT 8.00 - 18.00

Kauplajatele müügikoht tasuta -
registreeru laadale
www.vanavaralaat.blogspot.com

Külastajatele tasuta,
auto parkimine 1 euro.
Info 5343 2464, 5341 4304

Loterii ja oksjon!

Vanasõidukite ja maamootorite väljanäitus. OÜ Biolan Baltic toodete müük.
Avatud Teise Ringi Riiete Kaubamaja. Toitlustamise korraldab Lavassaare Külaselts.

Lavassaare
Raudteemuuseum
avatud 9.00 - 18.00
Sõidab muuseumrong.

Esinevad pasunakoorid:
Õnn Tuli Õuele
Pärnu-Jaagupi pasunakoor
Priitahelike Pritsimeste
Pasunapoiste Punt

Pasunakooride kunstilist taset
hindab auväärt žürii.

Puhkpillide erakogu näitab
Jaani Vierteke.

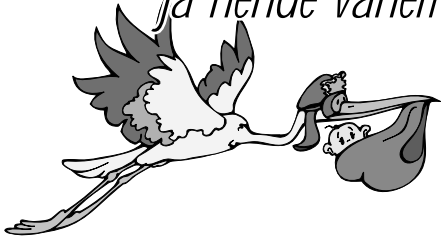
Sillametsa talu TAIMEDE MÜÜK

alates 2. maist igal
reedel kell 10 Tõstamaa alevi ja
kell 12 Tõhela rahvamaja juures

Talus kohapeal iga päev
suures valikus suvelilli amplesse,
potti, peenraste. Palju erinevaid
ampleid. Parim valik köögivilja- ja
maitsetaimi.

Info tel 528 0086

*Õnnitleme uusi vallakodanikke
ja nende vanemaid*

Marcus Rull - 2.04.2014

Aprillikuu juubilarid

SALME KASELA 87
ENDEL ANDRESE 87
VELLO LAPP 84
HEINO MIIDO 83
VAIKI KRUUSMA 83
EDI TÕNISMAA 82
HELDI KIIRATS 81
ELMAR KULD 81
JAAN VIMM 79
IVA KALBACH 78
LEMBIT PALUSALU 78
EDUARD METSAMÄGI 77
VIRVE-ÕIELA EDVAND 76
URVE KÄÄR 74
LEO MARTSON 73
MILVI KÄÄR 72
TIIU MERISALU 65
ASTA NUUT 65
MAI KARUS 65

Avaldame kaastunnet Lya Vesikule
kalli õe kaotuse puhul.

Nooruse 4 majarahvas

TORNIMÄE NÄITERING TUNGAL

RAINER HELDE, MEELIS LEMBER, KADRI KABUR, LIIS KAAL, LEA LAHT,
RAIVO KABUR, AARE TRAVE, KRISTA RIIK, MEELIS PÄRN,
GERRY GRÜNBERG, INGRID HOLM

EESTI MATUS

ANDRUS KIVIRÄHK

LAVASTAJA: KRISTA KÜTT

KONSULTANT: IVO EENSALLU
HELI JA VALGUS: IGOR RAADEL
LAVAKUJUNDUS: KADI TRAVE, GERRY GRÜNBERG,
RAIVO KABUR
TÄNUD: POIDE VALD

25. APRILLIL KELL 20.00
TÕSTAMAA RAHVAMAJAS

ETENDUS KESTAB 1,5 H

PILET: 4 EUR
2 EUR

